

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 24 ja 32 §:n, tuberkuloosilain 24 §:n ja mielisairaslain 18 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa sairaanhoitolaitoksissa annettavan, lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvan kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävän tutkimuksen, apuvälinehuollon sekä sopeutumisvalmennuksen ja ohjaustoimintojen sekä muiden näihin rinnastettavien toimintojen maksuttomuus.

Lakiehdotukset liittyvät invalidihuollon hallinnolliseen uudelleenjärjestelyyn ja on tarkoitus saattaa voimaan yhtäaikaaisesti sen kanssa 1 päivästä tammikuuta 1984.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Sairaanhoitolaitoksen maksuja koskevia säännöksiä sisältyy kunnallisista yleissairaaloista annettuun lakiin (561/65), tuberkuloosilakiin (355/60) ja mielisairaslakiin (187/52).

Kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 24 §:n (3/80, 690/82 ja 673/83) ja 32 §:n (690/82) mukaan lain tarkoittamissa sairaaloissa ja niiden poliklinikoilla peritään asetuksella vahvistetut yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa.

Tuberkuloosilain 24 §:n (4/80) mukaan muun kuin tuberkuloottisen tai tuberkuloottiseksi epäillyn henkilön tutkimuksesta ja hoidosta peritään kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa kunnallisista yleissairaaloista annetussa laissa säädetyt maksut.

Mielisairaslain 18 §:n (521/77) mukaan tarkkailtavaksi tai hoidettavaksi otettu on velvollinen suorittamaan asetuksella säädettävän korvauksen ylläpidostaan mielenterveystoimistossa, kunnalli-

sessä mielisairaanhoitolaitoksessa ja valtion mielisairaalassa.

Kunnallisista yleissairaaloista annetun lain, kansanterveyslain, invalidihuoltolain sekä sairausvakuutuslain 5 ja 10 §:n muuttamisesta annetuilla laeilla siirrettiin pääosa aiemmin invalidihuoltolain (907/46) nojalla sosiaalihuoltona toteutetusta lääkinnällisestä kuntoutuksesta kunnallisen terveydenhuollon, terveyskeskusten ja sairaanhoitolaitosten tehtäväksi 1 päivästä tammikuuta 1984.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisvelvoitteen säätämisellä osaksi yleistä terveyspalvelujärjestelmää on mahdollista porrastaa kuntoutuksen antaminen oikeaan hoidon tasoon terveyskeskuksiin, paikallis-, alue- ja keskussairaaloihin sekä yliopistollisiin keskussairaaloihin siten kuin muukin sairaanhoito on porrastettuna. Muutoksella pyritään tämän lisäksi käyttämään tuberkuloosi- ja mielisairaslain tarkoittamia toimintayksiköjä nykyistä tehokkaammin kuntoutuksen järjestelyyn.

Muutoksen tarkoituksena on helpottaa kuntoutukseen pääsyä ja lisätä kuntoutumisen mahdollisuuksia. Uudistusta valmisteltaessa tärkeänä

periaatteena on pidetty sitä, että esitetyt muutokset eivät saa heikentää kuntoutettavan asemaa. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, että muutokset eivät saa heikentää kuntoutettavan taloudellista asemaa.

Vuoden 1984 alusta kumoutuvan invalidi-huoltolain säännösten mukaan yksilöllisesti sovitettavat apuvälineet ovat maksuttomia. Lainmuutoksen yhteydessä oli tarkoitus säilyttää apuvälinehuollon maksuttomuus nykyisessä laajuudessa. Kuntoutettavalle maksuttomia ovat olleet myös työkokeilu, sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus. Nämä toimenpiteet ovat luonteeltaan sellaisia, että osittainkin maksullisuus heikentää kuntoutukseen hakeutumista.

Invalidihuoltona myönnettävän sairaalahoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen siirtäminen terveydenhuoltoon merkitsee kuitenkin sitä, että hoitopäivämaksut jäävät kuntoutettavan maksettaviksi. Tämän johdosta muutoksen yhteydessä pysytettiin voimassa invalidihuoltolain säännös hoitopäivämaksujen korvaamisesta invalidille. Kun tältä osin noudatetaan varallisuusharkintaa, ei mahdollisuutta korvata hoitopäivämaksut sosiaalitoimen varoista katsottu riittäväksi sopeutumisvalmennuksen, työkokeilun ja kuntoutusohjauksen osalta, vaan tarkoituksena oli asetuksella säätää nämä toimenpiteet asiakkaalle maksuttomiksi. Koska kuitenkin kunnallisista yleissairaaloista annettu laki, tuberkuloosilaki sekä mielisairaslaki rakentuvat maksullisuuden periaatteelle, tulee näiden lakien maksuja koskeviin pykäliin sisällyttää valtuutus sanottujen lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvien toimintojen maksuttomuuden toteuttamiseksi asetuksin.

Tätä tarkoittavat muutokset ehdotetaan otettaviksi kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 24 ja 32 §:ään, tuberkuloosilain 24 §:ään ja mielisairaslain 18 §:ään. Lisäksi mielisairaslain 18 §:ään ehdotetaan yhtäläisesti kunnallisista yleissairaaloista annetun lain vastaavien säännösten kanssa otettaviksi säännön ensisijaisten vakuutuslakien muullaisten korvausvelvollisuudesta silloin, kun apuvälineen tarve on aiheutunut tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvamma-

lain (404/48) tai liikennevakuutuslain (279/59) taikka vastaavan aikaisemman lainsäädännön tarkoittamasta vakuutustapahtumasta.

Lakien tultua hyväksytyiksi tarkoituksena on antaa asetukset, joilla keskussairaalassa ja sen poliklinikalla, alue- ja paikallissairaalassa sekä muussa kunnallisessa sairaalassa ja sen poliklinikalla samaten kuin kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa, mielenterveystoimistossa, kunnallisessa mielisairaanhoidolaitoksessa ja valtion mielisairaalassa annettavat lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat toiminnot säädetään maksuttomiksi lain voimaantulovaiheessa nykyisessä laajuudessaan.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Toteutettaessa lääkinnällisen kuntoutuksen siirtoa sosiaalihuollosta terveydenhuoltoon tarkoituksena ei ollut saattaa aiemmin maksuttomia lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvaa kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävää tutkimusta, apuvälinehuoltoa sekä sopeutumisvalmennusta ja ohjaustoimintoja sekä muita näihin rinnastettavia toimintoja kuntoutettavalle maksullisiksi.

Esitys ei näin ollen aiheuta lisäkustannuksia valtiolle. Esityksellä ei ole myöskään tarkoitus muutoin puuttua sairaanhoidolaitoksissa annettavan hoidon maksullisuuteen tai maksuttomuuteen.

3. Voimaantulo

Lakiehdotus liittyy invalidihuollon hallinnolliseen uudelleenjärjestelyyn. Lainmuutokset on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 24 ja 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallisista yleissairaaloista 29 päivänä lokakuuta 1965 annetun lain 24 §:n 1 momentti ja 32 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä elokuuta 1983 annetussa laissa (673/83), näin kuuluviksi:

24 §

Tutkimuksesta ja hoidosta keskussairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut, kaikissa keskussairaaloissa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja -mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto samoin kuin siihen kuuluvat sopeutumisvalmennus-, ohjaus ja näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään. Jos lääikinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjän tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä kuitenkin sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

kaikissa alue- ja paikallissairaaloissa ja muussa kunnallisessa sairaalassa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja -mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto samoin kuin siihen kuuluvat sopeutumisvalmennus-, ohjaus ja näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään. Jos lääikinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjän tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä kuitenkin sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

32 §

Tutkimuksesta ja hoidosta alue- ja paikallissairaalassa sekä muussa kunnallisessa sairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut,

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**tuberkuloosilain 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1960 annetun tuberkuloosilain 24 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1980 annetussa laissa (4/80), näin kuuluvaksi:

24 §

Tuberkuloottisen tai tuberkuloottiseksi epäillyn henkilön tutkimus ja hoito kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa on potilaalle maksuton. Sama koskee sieltä poistettavalle potilaalle annet-

tavia lääkemääräyksiä ja tuberkuloosilääkkeitä. Muun potilaan tutkimuksesta ja hoidosta peritään kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) 24 §:n 1 momentin tai 32 §:n 1 momentin nojalla säädetty maksut sen mukaan,

onko hoito keskussairaalassa, aluesairaalassa tai paikallisairaalassa annettuun hoitoon verrattavaa niin kuin siitä on 5 §:n 3 momentin nojalla määrätty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

mielisairaslain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä toukokuuta 1952 annetun mielisairaslain 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (521/77), näin kuuluvaksi:

18 §

Tarkkailtavaksi tai hoidettavaksi otettu on velvollinen suorittamaan asetuksella säädettävän korvauksen ylläpidostaan mielenterveystoimistossa, kunnallisessa mielisairaanhoidolaitoksessa ja valtion mielisairaalassa. Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja -mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto samoin kuin siihen kuuluvat sopeutumisvalmennus-, ohjaus ja näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään. Jos lääikinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä kuitenkin sen hankin-

takustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta. Jos korvauksen on suorittanut mielisairaahan tai mielenterveydenhäiriötä potevan puolesta toinen henkilö tai 17 a §:ssä mainitun potilaan puolesta asianomaisen laitoksen ylläpitäjä, on näillä oikeus saada korvaus tutkittavaksi tai hoidettavaksi sairaalaan otetulta, jollei maksun suorittaja sitoumuksensa mukaan vastaa lopullisesti maksusta tai jollei maksu erityisten säännösten mukaan ole valtion suoritettava.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Eeva Kuuskoski-Vikatmaa*

1.

Laki

kunnallisista yleissairaaloista annetun lain 24 ja 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnallisista yleissairaaloista 29 päivänä lokakuuta 1965 annetun lain 24 §:n 1 momentti ja 32 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 5 päivänä elokuuta 1983 annetussa laissa (673/83), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

Tutkimuksesta ja hoidosta keskussairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut, kaikissa keskussairaaloissa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

Tutkimuksesta ja hoidosta keskussairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut, kaikissa keskussairaaloissa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. *Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto samoin kuin siihen kuuluvat sopeutumisvalmennus-, ohjaus ja näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään.* Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä *kuitenkin* sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

32 §

Tutkimuksesta ja hoidosta alue- ja paikallissairaalassa sekä muussa kunnallisessa sairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut, kaikissa alue- ja paikallissairaaloissa ja muussa kunnallisessa sairaalassa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

Tutkimuksesta ja hoidosta alue- ja paikallissairaalassa sekä muussa kunnallisessa sairaalassa ja sen poliklinikalla peritään asetuksella vahvistetut, kaikissa alue- ja paikallissairaaloissa ja muussa kunnallisessa sairaalassa yhtenäiset maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. *Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto samoin kuin siihen kuuluvat sopeutumisvalmennus-, ohjaus ja näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään.* Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä *kuitenkin* sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

tuberkuloosilain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1960 annetun tuberkuloosilain 24 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1980 annetussa laissa (4/80), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

Tuberkuloottisen tai tuberkuloottiseksi epäillyn henkilön tutkimus ja hoito kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa on potilaalle maksuton. Sama koskee sieltä poistettavalle potilaalle annettavia lääkemääräyksiä ja tuberkuloosilääkkeitä. Muun potilaan tutkimuksesta ja hoidosta peritään kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) 24 §:n 1 momentin tai 33 §:n 2 momentin nojalla säädetty maksut sen mukaan, onko hoito keskussairaalassa, aluesairaalassa tai paikallissairaalassa annettuun hoitoon verrattavaa niin kuin siitä on *tuberkuloosilain* 5 §:n 3 momentin nojalla määrätty.

Tuberkuloottisen tai tuberkuloottiseksi epäillyn henkilön tutkimus ja hoito kunnallisessa tuberkuloosiparantolassa ja muussa kunnallisessa tuberkuloosilaitoksessa on potilaalle maksuton. Sama koskee sieltä poistettavalle potilaalle annettavia lääkemääräyksiä ja tuberkuloosilääkkeitä. Muun potilaan tutkimuksesta ja hoidosta peritään kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) 24 §:n 1 momentin tai 32 §:n 1 momentin nojalla säädetty maksut sen mukaan, onko hoito keskussairaalassa, aluesairaalassa tai paikallissairaalassa annettuun hoitoon verrattavaa niin kuin siitä on 5 §:n 3 momentin nojalla määrätty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

mielisairaslain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä toukokuuta 1952 annetun mielisairaslain 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (521/77), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tarkkailtavaksi ja hoidettavaksi otettu on velvollinen suorittamaan asetuksella säädettävän korvauksen ylläpidostaan mielenterveystoimistossa, kunnallisessa mielisairaanhoidolaitoksessa ja valtion mielisairaalassa. Jos korvauksen on suorittanut mielisairaana tai mielenterveydenhäiriötä potevan puolesta toinen henkilö tai 17 a §:ssä mainitun potilaan puolesta asianomaisen laitoksen ylläpitäjä, on näillä oikeus saada korvaus tutkittavaksi tai hoidettavaksi sairaalaan otetulta, jollei maksun suorittaja sitoumuksensa mukaan vastaa lopullisesti maksusta tai jollei maksu erityisten säännösten mukaan ole valtion suoritettava.

18 §

Tarkkailtavaksi tai hoidettavaksi otettu on velvollinen suorittamaan asetuksella säädettävän korvauksen ylläpidostaan mielenterveystoimistossa, kunnallisessa mielisairaanhoidolaitoksessa ja valtion mielisairaalassa. *Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvat kuntoutustarvetta ja -mahdollisuutta selvittävä tutkimus ja apuvälinehuolto sekä sopeutumisvalmennus-, ohjaus näihin rinnastettavat muut toiminnot voivat olla potilaalle maksuttomia sen mukaan kuin siitä asetuksella säädetään. Jos lääkinälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä kuitenkin sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.* Jos korvauksen on suorittanut mielisairaana tai mielenterveydenhäiriötä potevan puolesta toinen henkilö tai 17 a §:ssä mainitun potilaan puolesta asianomaisen laitoksen ylläpitäjä, on näillä oikeus saada korvaus tutkittavaksi tai hoidettavaksi sairaalaan otetulta, jollei maksun suorittaja sitoumuksensa mukaan vastaa lopullisesti maksusta tai jollei maksu erityisten säännösten mukaan ole valtion suoritettava.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

